

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 22 kwietnia 2020 r.

ZP-NKWR.431.4.2.2020.PSZ

Pan
Jarosław Węglowski
Burmistrz Miasta i Gminy Niemcza

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 5 i 6 lutego 2020 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 218), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Piotr Szafarowicz – główny specjalista i Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta i Gminy w Niemczy w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2020 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lutego 2019 r. do dnia 5 lutego 2020 r. funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”, pełniła pani Agnieszka Musiała. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy, zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”, natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Burmistrz Miasta i Gminy Niemcza.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, której przyczyną było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co mogło skutkować zmniejszeniem efektywności działań podejmowanych przez Miasto i Gminę Niemcza w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem oceny jest ustalony w czasie kontroli

stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Pana w dniu 2 marca 2020 r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązek gminy wynikający z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) został zrealizowany w zakresie podjęcia przez Radę Miejską w Niemczy uchwały nr XXI/107/16 z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie przyjęcia Modułu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Niemcza na lata 2016 – 2026.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w dalszej części wystąpienia zwanego „Programem”. Wymagany dokument został przyjęty przez Radę Miejską w Niemczy uchwałą nr XIX/95/16 z dnia 29 kwietnia 2016 r. i obowiązywał w latach 2016 – 2019. W trakcie trwania czynności kontrolnych przedłożono projekt uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025 wraz z załączonym projektem Programu. Należy zadbać, aby określone w Programie zadania były spójne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jak również ustalić wskaźniki i terminy realizacji poszczególnych zadań. Celem niedopuszczenia do powstania nieprawidłowości w zakresie obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, należy niezwłocznie podjąć stosowną uchwałę.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Niemcza obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Niemczy nr IX/41/11 z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, pomimo iż Wojewoda Dolnośląski w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NK-N.4131.635.2011.JT1-1 z dnia 13 lipca 2011 r. stwierdził nieważność pkt. 1 w rozdziale II, pkt. 9 i pkt. 16 w rozdziale III załącznika do powyższej uchwały. Rozstrzygnięcie nadzorcze zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 2011.154.2641 z dnia 22 lipca 2011 r. Mimo stwierdzenia nieważności pkt. 16 w rozdziale III załącznika do uchwały, Burmistrz Miasta i Gminy Niemcza wydał zarządzenie nr 90/VIII/2019 z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Niemczy, tym samym wszedł w kompetencje organu ustawodawczego gminy. Należy podjąć działania mające na celu wyeliminowanie z obiegu prawnego powyższego zarządzenia.

W okresie od stycznia 2012 r. do stycznia 2020 r. Burmistrz Miasta i Gminy Niemcza wydał również osiem zarządzeń w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z pkt. 12 rozdziału III uchwały Rady Miejskiej w Niemczy w sprawie trybu i sposobu (...), który wskazuje, że kadencja Zespołu Interdyscyplinarnego trwa 4 lata. Kwestię bieżącego odwoływania lub powoływania osób do składu Zespołu w drodze zarządzeń Burmistrza Miasta i Gminy Niemcza reguluje pkt 2 rozdziału II cytowanej wyżej uchwały, co nie miało zastosowania w praktyce.

Wszystkie osoby powołane do Zespołu Interdyscyplinarnego złożyły oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy, lecz bez wskazania organu, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy. Na posiedzeniu Zespołu w dniu 3 października 2018 r. dokonano wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego, co zgodne jest z art. 9a ust. 6 ustawy.

Realizując obowiązek wynikający z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Z każdego posiedzenia sporządzano protokół oraz listę obecności. Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że Zespół na bieżąco monitorował realizację prowadzonych przez grupy robocze procedur „Niebieskie Karty” oraz okazjonalnie podejmował działania w zakresie rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Nie stwierdzono natomiast w badanej dokumentacji potwierdzenia realizacji zadań w zakresie diagnozowania problemu przemocy w rodzinie oraz inicjowania działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, co zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy należy do obowiązków Zespołu Interdyscyplinarnego. Analiza list obecności członków na posiedzeniach Zespołu wykazała, że art. 9a ust. 13 ustawy był przestrzegany.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej „rozporządzeniem”, stwierdzono brak przekazywania formularza „Niebieska Karta – B” osobom, wobec których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą oraz w dwóch badanych przypadkach braki dotyczące dat rozpoczęcia i zakończenia procedury i działań podjętych w jej ramach w protokołach kończących procedurę „Niebieskie Karty”. Dodatkowo stwierdzono, że formularze „Niebieska Karta – A” były niekompletnie wypełniane przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”. Powyższe nieprawidłowości należy wyeliminować w bieżącej działalności Zespołu.

Na szczególne odnotowanie zasługuje fakt, iż członkowie Zespołu lub grup roboczych niezwłocznie kierowali wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodzin, w których przebywały osoby małoletnie, jak również przekazywanie osobom, wobec których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą i osobom, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc obszernych materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających stosownej pomocy.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy stwierdzono, że w gminie realizowano zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy. Osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczonego w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, jak również w trakcie posiedzeń grup roboczych powoływanych w indywidualnych przypadkach występowania przemocy. Bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej dla osób doznających przemocy domowej udzielał psycholog w Punkcie Konsultacyjnym Urzędu Miasta i Gminy w Niemczy oraz przedstawiciele Kancelarii Prawniczej „Komarnicki – Machajski” z Wrocławia.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż w okresie objętym kontrolą gmina zapewniała schronienie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w mieszkaniu socjalnym będącym w dyspozycji Gminy. W roku 2019 jedna osoba korzystała ze schronienia w tym mieszkaniu. Dodatkowo, gdyby zaistniała konieczność zapewnienia schronienia, Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Wałbrzychu przy ul. Ogrodowej 2A, gdzie może kierować osoby potrzebujące.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Urzędu Miasta i Gminy w Niemczy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Na dzień kontroli w Gminie Niemcza nie został uchwalony gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) Osoby powoływane do Zespołu Interdyscyplinarnego w oświadczeniach o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie nie wskazywały organu, któremu składały przedmiotowe oświadczenie;

- 3) Zespół Interdyscyplinarny nie realizował zadań w zakresie diagnozowania problemu przemocy w rodzinie oraz inicjowania działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) Formularz „Niebieska Karta – B” nie był przekazywany wszystkim osobom, wobec których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie;
- 5) Protokoły kończące procedurę „Niebieskie Karty” zawierały braki formalne.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Doprowadzić do uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 218)

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 2) Odebrać od członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie wraz z oznaczeniem właściwego organu.

Podstawa prawna: art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 218)

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 3) Zobowiązać członków Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań w zakresie diagnozowania problemu przemocy w rodzinie oraz inicjowania działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 218)

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 4) Zobowiązać przedstawicieli podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” do przekazywania formularza „Niebieska Karta – B” wszystkim osobom, wobec których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie.

Podstawa prawna: § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: niezwłocznie.

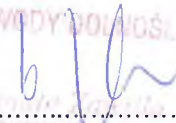
5) Zobowiązać Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do sporządzania protokołów kończących procedurę „Niebieskie Karty” zawierających wszystkie wymagane dane i informacje.

Podstawa prawna: § 18 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **31 maja 2020 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dyrektor Biura
ZA.....
(kierownik jednostki kontrolującej)
Zurówia i Polityki Społecznej